

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vilniaus Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 415-sahifa.
2026-yil, sentabr.

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

КУРПАЯНИДИ КОНСТАНТИН ИВАНОВИЧ

Стратегии цифровой трансформации в Европейском союзе и потенциал институционального трансфера Французского опыта в Узбекистан.....11

ERGASHEV RUSTAM RAJABOVICH

Ilmiy ishlanmalar asosida Spin-off korxonalarini tashkil etish va rivojlantirishning bosqichli boshqaruv modeli.....25

ABDURAXMANOVA MUQADDAS TOXTASINOVNA

Temir yo'l transporti korxonalarida ekologik-iqtisodiy samaradorlikni oshirishning ilg'or mexanizmlari.....34

ABDULLAYEV ILYOS AXMADOVICH, JABBOROV JAMOLIDDIN MUXAMMADJON O'G'LI

Surxondaryo viloyatida demografik jarayonlarning statistik tahlili.....44

XASANOV SANJARBEK ABDUMANNOBOVICH

Sanoat korxonalarida raqamli transformatsiya darajasini baholash uslubiyoti ("Farg'onaazot" AJ misolida).....50

ABDURAZAKOVA NARGIZA RIXSIBAYEVNA

Aksiyadorlik jamiyatlarida xususiy kapital rentabelligiga ta'sir etuvchi omillar: O'zbekistonning uchta aksiyadorlik jamiyati misolida panel tahlil.....57

SULTANOVA ZUXRA JAKSILIKOVNA

Qaraqalpaqstan Respublikasida region ekonomikasini rivojlantirishda IT park xizmatini amalga oshirish masalalari ham paydalanilgan mumkinliklari.....69

ERGASHEV G'YOS BAXROM O'G'LI

Mamlakat qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksportining yalpi ichki mahsulotdagi ulushini oshirish zarurati.....76

URMANOVA UMIDA XAKIMDJANOVNA

Sanoat tarmoqlariga investitsiyalarni jalb etish holati va rivojlanish tendensiyalari.....87

SHAMSIDDINOVA DILNOZA SHAVKAT QIZI

O'zbekiston chirm poyabzal korxonalarida milliy brend qiymatini oshirishning marketing mexanizmlarini takomillashtirish.....97

MUSAYEV OZODJON SHAVKAT O'G'LI

Mehnat resurslarini boshqarishning zamonaviy usullari va ularning iqtisodiy samaradorligi.....106

XALIKCHAYEVA SADOKAT

Qum-shag'al mahsulotlarini realizatsiya qilishda soliq bazasini aniqlash metodologiyasi "Minimal narx" mexanizmining tatbiq chegaralarini takomillashtirish masalalari.....113

XUSANOV SHUXRAT BURXANOVICH

Moliyaviy hisobotlarni qalbakilashtirish xavfi ko'rsatkichlari tizimini ishlab chiqish.....122

QUDRATOV ALISHER ALIJANOVICH, QODIRQULOVA SEVINCH TOIR QIZI	
Qishloq xo'jaligida dukkakli mahsulotlarni yetishtirishda davlatning iqtisodiy tutgan o'rni.....	133
IKROMOVA IRODA	
Transport logistika korxonalari va koridorlari samaradorligini oshirishda milliy logistikani boshqarish markazi platformasi.....	139
AXMADOVA IRODA MUZAFFAR KIZI	
The economic role of professional tour guides in enhancing the quality of ecotourism services.....	153
SODIQOVA NIGORA TURAYEVNA	
Suv resurslari cheklangan sharoitda hududiy ixtisoslashuvni takomillashtirish bo'yicha xorijiy tajribalar va ulardan O'zbekiston sharoitida foydalanish.....	165
АСРОРОВА МАВЛУДА АБДУШУКУРОВА	
Кадровый потенциал в системе государственной научно-инновационной политики: сравнительный анализ опыта зарубежных стран.....	175
KULIBOYEV AZAMAT SHONAZAROVICH	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida tibbiy xizmatlar kalkulyatsiyasini shakllantirish va xarajatlar hisobining uslubiy muammolari.....	193
UMAROV JAVOHIR BAHODIR O'G'LI	
Tovar operatsiyalari hisobini avtomatlashtirishda integratsiyalashgan axborot tizimlarining roli: jahon tajribasi misolida.....	204
KADIROVA LAZOKAT YUREVNA	
Davlat moliyaviy nazorati jarayonlarini sun'iy intellekt yordamida riskka yo'naltirilgan raqamli nazorat modeli asosida takomillashtirish.....	212
BAXSHULLOYEV FERUZBEK	
The economics of digital water management: a critical review.....	226
TO'XTAYEV UMIDJON SHUHRAT O'G'LI	
Xususiy tibbiy xizmatlar raqobatbardoshligini oshirish iqtisodiy mexanizmi amal qilish tamoyillari.....	236
RAXIMOV ANVAR NORIMOVICH, MIRZAYOROVA HURIYAT UBAYDULLAYEVNA	
Qashqadaryo viloyatida qishloq xo'jaligi tadbirkorligi samaradorligidagi hududiy tafovutlarni baholash.....	244
XURRAMOV XOLBEK XURRAM O'G'LI	
O'zbekistonning janubiy hududlarida anorchilik tarmog'ining rivojlanish tendensiyalari.....	251
ABDUSHEROZOVA MADINA SODIQJON QIZI	
Agrologistika korxonalarini rivojlantirish va shartnomaviy munosabatlarni takomillashtirish.....	258
ZARIKEYEVA MIYASAR MARATOVNA	
Ekonometrik modellashtirishda endogenlik muammosi: nazariy yondashuvlar va zamonaviy baholash usullari.....	264
KODIROVA GAVHAROI QUTBIDINOVNA	
Sanoat korxonalarining tashkiliy va iqtisodiy xususiyatlari.....	276

DJURAYEVA RUXSORA NEMATILLOYEVNA

Qishloq joylarida aholi turmush farovonligini yaxshilash va bandligini ta'minlash yo'llari (Buxoro viloyati misolida).....283

SULTANOV BAXODIR FAYZULLAYEVICH, SULTANOV AZIZBEK BAXODIR

O'G'LI

Qishloq xo'jaligida melioratsiyadan yashil-raqamli transformatsiyagacha: evolyutsion rivojlanish va boshqaruv modeli.....290

BAYMURATOVA ZINA AQILBEKOVNA

Improving the credit risk management system in commercial banks.....299

SHERQO'ZIYEVA UMIDA ULUG'BEK QIZI

Sun'iy intellekt ta'sirida mehnat bozori: texnologik ishsizlik, kasblar qayta taqsimlanishi va inson kapitaliga yangi talablar.....308

MASHARIPOVA SARVINOZ

Sanoat tarmoqlarida yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida energiya tejamkorligini oshirishda xorij tajribasi.....320

ACHILOV MASHRAB ULUG'BEKOVICH

Intensiv bog'dorchilikni modernizatsiyalashning resurs-integratsiyalashgan mexanizmi.....328

ABDULLAEV MUZAFFAR ABDUJABBAROVICH, KARIEVA GULNORA

ABDULLAEVNA, NARINBAEVA GULNORA KARIMOVNA

Prospects for the formation of the economic mechanism of innovation policy in the regions.....335

ABDULLAYEVA SHAXNOZA ERKINOVNA

O'zbekistonda ijtimoiy himoya tizimida sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalardan foydalanish istiqbollari.....345

MAVRULOV RAVSHAN NEMATJONOVICH

Farg'ona vodiysidagi kichik biznes subyektlari faoliyati samaradorligini baholash.....351

QUDRATOV BAHODIR G'AYBULLAEVICH

Buxoro viloyatida elektron xizmatlarni rivojlantirishning hududiy iqtisodiy o'sishga ta'siri.....360

AZIZKHODJA AMONOVICH SHARIPOV

Ownership structure, marketing innovation and market performance in Uzbekistan: evidence from 2020–2025.....369

ABDULLAYEV ILYOS AXMADOVICH, HAMROYEV SAMANDAR ANVAR

O'G'LI

O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkilotlari statistik ko'rsatkichlar va ularning dinamikasi.....377

ZAFAR QODIROV ABDIVAXBOVICH

The economic nature, necessity, classification, characteristics, and theoretical foundations of long-term asset valuation.....385

BOBOBEKOV BAXROM KAXXAROVICH

Raqamli iqtisodiyot sharoitida joriy aktivlarni tahlil qilishning axborot ta'minotini takomillashtirish va undan samarali foydalanish usullari.....397

KADIROVA MARALJON MATYAKUBOVNA

Innovatsion faoliyat asosida tekstil korxonalari raqobatbardoshligini baholash va rivojlantirish mexanizmlari.....403

MUSAYEVA NIGORA NURIDDINOVNA

Iqtisodiy taraqqiyotning yangi bosqichida O'zbekistonning rivojlanish modeli.....415

IQTISODIY TARAQQIYOTNING YANGI BOSQICHIDA O'ZBEKISTONNING RIVOJLANISH MODEL

MUSAYEVA NIGORA NURIDDINOVNA

Toshkent davlat agrar universiteti

“Agroiqtisodiyot” kafedrası assistenti

E-mail: musayevanigora1979@gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-4022-0793

Annotatsiya. Ushbu maqola O'zbekiston iqtisodiyotining 2025-2026-yillarda yangi bosqichga ko'tarilish jarayonini, rivojlanish modelining tarkibiy o'zgarishlarini va strategik ustuvorliklarini ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qiladi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, 2017-yildan boshlab amalga oshirilgan keng ko'lamli islohotlar natijasida mamlakat iqtisodiyoti davlat nazoratidagi yopiq modeldan bozor mexanizmlari, xususiy sektor va xorijiy investitsiyalarga asoslangan ochiq, raqobatbardosh modelga o'tdi. 2026-yilda Prezident tomonidan e'lon qilingan yangi rivojlanish modeli iqtisodiyotni texnologik va innovatsion o'sish yo'liga o'tkazish, investitsiya siyosatini sifat jihatidan yangilash, mahalliy jamoalarni iqtisodiy rivojlanishning faol subyektiga aylantirish hamda inson kapitalini ustuvor yo'nalish sifatida belgilashni nazarda tutadi. Xalqaro moliya institutlari prognozlariga ko'ra, O'zbekiston 2026-2027 yillarda 6,7-6,8 foizlik barqaror iqtisodiy o'sishni saqlab qoladi. Tadqiqotda modelning kuchli tomonlari va mavjud muammolar aniqlanib, rivojlanishning strategik yo'nalishlari taklif etilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiy rivojlanish modeli, institutsional transformatsiya, innovatsion o'sish, investitsiya siyosati, O'zbekiston-2030 strategiyasi, xususiy sektor, raqamli iqtisodiyot, inson kapitali.

Аннотация. В данной статье с научно-теоретических позиций анализируется процесс выхода экономики Узбекистана на новый этап развития в 2025-2026 годах, структурные трансформации модели развития и её стратегические приоритеты. Исследование показывает, что в результате широкомасштабных реформ, проводимых с 2017 года, экономика страны перешла от замкнутой модели с преобладанием государственного контроля к открытой, конкурентоспособной модели, основанной на рыночных механизмах, частном секторе и иностранных инвестициях. Новая модель развития, провозглашённая Президентом в 2026 году, предполагает перевод экономики на путь технологического и инновационного роста, качественное обновление инвестиционной политики, превращение местных сообществ в активных субъектов экономического развития, а также определение человеческого капитала в качестве приоритетного направления. Согласно прогнозам международных финансовых институтов, Узбекистан сохранит устойчивый экономический рост на уровне 6,7-6,8 процента в 2026-2027 годах. В исследовании выявлены сильные стороны модели и существующие проблемы, а также предложены стратегические направления дальнейшего развития.

Ключевые слова: модель экономического развития, институциональная трансформация, инновационный рост, инвестиционная политика, стратегия «Узбекистан-2030», частный сектор, цифровая экономика, человеческий капитал.

Abstract. This article provides a scientific-theoretical analysis of the transition of Uzbekistan's economy to a new stage of development in 2025-2026, the structural transformations of its development model, and its strategic priorities. The study demonstrates that as a result of large-scale reforms implemented since 2017, the country's economy has transitioned from a closed state-controlled model to an open, competitive model based on market mechanisms, the private sector, and foreign investments. The new development model announced by the President in 2026 envisages shifting the economy toward technological and innovative growth, qualitatively renewing investment policy, transforming local communities into active subjects of economic development, and prioritizing human capital as a strategic direction. According to forecasts of international financial institutions, Uzbekistan will maintain sustainable economic growth at 6.7-6.8 percent in 2026-2027. The study identifies the strengths of the model and existing challenges, and proposes strategic directions for further development.

Keywords: economic development model, institutional transformation, innovative growth, investment policy, Uzbekistan-2030 strategy, private sector, digital economy, human capital.

KIRISH

O'zbekiston mustaqillikka erishgan dastlabki yillarda an'anaviy bozor islohotlarini amalga oshirgan bo'lsa-da, iqtisodiyotning tarkibiy tuzilishi, boshqaruv tizimi va tashqi iqtisodiy aloqalar sohasidagi qat'iy davlat nazorati uzoq vaqt davomida saqlanib qoldi. 2016-yilda Shavkat Mirziyoyev rahbarligida boshlangan keng ko'lamli islohotlar mamlakat iqtisodiy taraqqiyotining sifat jihatidan yangi bosqichiga asos soldi. 2026-yil Prezident tomonidan islohotlarni chuqurlashtirish va iqtisodiyotni yangi rivojlanish modeliga o'tkazish yili deb e'lon qilindi[6].

Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, jahon iqtisodiyotidagi beqarorlik, geosiyosiy keskinlik va texnologik o'zgarishlar sharoitida O'zbekiston o'zining rivojlanish modelini qanday yangilayotgani, qanday ustuvorliklarni belgilayotgani va bu modelning samaradorligi masalalari nafaqat milliy, balki mintaqaviy ahamiyat kasb etadi. Maqolaning maqsadi - iqtisodiy taraqqiyotning yangi bosqichidagi rivojlanish modelining konseptual asoslari, amaliy natijalari va strategik yo'nalishlarini kompleks tahlil qilish.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Iqtisodiy rivojlanish modellari nazariyasi institutsional iqtisodiyot, iqtisodiy liberallashtirish va davlat boshqaruvi nazariyalari doirasida keng o'rganilgan[2]. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, bozor islohotlarining muvaffaqiyati institutsional muhitning islohotlarga moslashuvchanligiga, huquqiy kafolatlar tizimiga va xususiy sektor faoliyatini rag'batlantirishga bog'liq.

O'zbekiston iqtisodiy islohotlari evolyutsiyasi bir necha bosqichlarni o'z ichiga oladi. Dastlabki bosqichda (1990-yillar) iqtisodiyotning asosiy tarmoqlarida davlat nazorati saqlanib qolgan, bozor mexanizmlari cheklangan darajada qo'llanilgan. Ikkinchi bosqichda (2000-2016) makroiqtisodiy barqarorlikka erishilgan, biroq tarkibiy islohotlar sust bo'lgan. Uchinchi bosqich (2017-yildan hozirgacha) valyuta bozorini liberallashtirish, soliq islohotlari, xususiy sektorni qo'llab-quvvatlash va tashqi bozorlarga ochilish bilan tavsiflanadi[13].

Xitoylik tahlilchi Li Ziguoning fikricha, O'zbekiston islohotlari institutsionallashtirish, ijtimoiy va strategik xususiyatga ega bo'lib, ularning qaytmasligi muhim ahamiyat kasb etadi[4]. Osiyo Taraqqiyot Banki ekspertlari esa O'zbekiston iqtisodiyotining mustahkam ichki talab, yuqori darajadagi investitsiyalar va davom etayotgan tarkibiy islohotlar tufayli keyingi ikki yilga kuchli pozitsiya bilan kirayotganini qayd etadilar[3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llanildi:

1. Institutsional tahlil usuli. O'zbekiston rivojlanish modelining institutsional asoslari - huquqiy bazasi, davlat boshqaruvi tizimi va bozor institutlarining o'zgarishi tahlil qilindi.

2. Qiyosiy tahlil usuli. O'zbekistonning makroiqtisodiy ko'rsatkichlari (YaIM o'sishi, inflyatsiya, investitsiyalar) tarixiy dinamikada va xalqaro prognozlar bilan solishtirildi.

3. Statistik tahlil. Osiyo Taraqqiyot Banki, Xalqaro Valyuta Jamg'armasi, Jahon Banki va O'zbekiston statistika organlarining rasmiy ma'lumotlari tizimli tahlil qilindi.

4. Hujjatlarni tahlil qilish. "O'zbekiston-2030" strategiyasi, Prezidentning Oliy Majlisga Murojaatnomasi va davlat dasturlari mazmuniy jihatdan o'rganildi.

Tadqiqotning cheklovlari sifatida makroiqtisodiy prognozlarga xos noaniqlik, geosiyosiy omillarning oldindan bashorat qilib bo'lmaydigan ta'siri va ayrim tarmoq ma'lumotlarining yetarli emasligi qayd etilishi lozim.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston iqtisodiy taraqqiyotining yangi modeli beshta asosiy tamoyilga tayanadi: bozor iqtisodiyotining siyosatdan ustunligi, davlatning islohotlardagi markaziy o'rni, qonun ustuvorligi, kuchli ijtimoiy siyosat va bozor iqtisodiyotiga bosqichma-bosqich o'tish. Ushbu tamoyillar asosida 2026-yilda e'lon qilingan yangi bosqich rivojlanish modeli quyidagi strategik ustuvorliklarni belgiladi[6,7]:

1. Iqtisodiyotni texnologik va innovatsion o'sish yo'liga o'tkazish. Jahon raqobati sharoitida barqaror rivojlanishni faqat yuqori qo'shilgan qiymatga ega mahsulot ishlab chiqaradigan davlatlar ta'minlay oladi. Shu bois sanoat, qishloq xo'jaligi va xizmat ko'rsatish sohalarida ilg'or texnologiyalarni joriy etish, "To'rtinchi sanoat inqilobi markazi"ni tashkil etish va "Indutriya 4.0" tamoyillarini amalga oshirish ustuvor vazifalar etib belgilandi.

2. Investitsiya siyosatiga sifat jihatidan yangi yondashuv. Endilikda hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan narsa investitsiyalar hajmi emas, balki ularning mazmuni va samaradorligidir. Har bir jalb qilinadigan investitsiya ilg'or texnologiyalar transferiga, eksportbop mahsulot ishlab chiqarishga va yuqori daromadli ish o'rinlari yaratishga xizmat qilishi kerak.

3. Mahalliy jamoalarni iqtisodiy rivojlanishning faol subyektiga aylantirish. "Mahallada sanoat va xizmatlar" tamoyili asosida kichik va o'rta biznes loyihalarini qo'llab-quvvatlash, aholi punktlarida bevosita ish o'rinlari yaratish hududiy rivojlanish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi.

4. Inson kapitaliga asoslangan o'sish. Kasb-hunar ta'limini to'liq modernizatsiya qilish, texnikum va oliy o'quv yurtlarini mehnat bozori talablariga moslashtirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash ustuvor yo'nalish hisoblanadi. Fan, raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektga investitsiyalar iqtisodiyotning asosiy drayveriga aylanmoqda.

5. Ekologik va "yashil" tamoyillar. Energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini keng joriy etish va suv resurslaridan oqilona foydalanish iqtisodiy o'sish bilan birga atrof-muhitni muhofaza qilishni ta'minlaydi.

O'zbekiston iqtisodiyoti so'nggi yillarda barqaror va yuqori o'sish sur'atlarini namoyish etmoqda. 1-jadvalda asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning o'zgarishi keltirilgan.

1-jadval

O'zbekistonning asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari dinamikasi

Ko'rsatkich	2016	2020	2024	2025	2026 (proqnoz)	2027 (proqnoz)
YalM hajmi, mlrd AQSh dollari	62	70	–	145	180	240 (maqсад)
YalM o'sishi, %	–	–	–	7,7	6,7–6,8	6,8
Inflyatsiya, %	–	–	9,8	7,3	6,5	5,0 (maqсад)
Byudjet taqchilligi, YalMga nisbatan, %	–	–	–	2,1	–	–
Investitsiyalar o'sishi, %	–	–	–	10,5	–	–
Aholi real daromadlari o'sishi, %	–	–	–	9,2	–	–
Kambag'allik darajasi, %	–	17,0	11,0	5,8	4,5 (maqсад)	–
Ishsizlik darajasi, %	–	–	–	4,9	–	–

Manba: muallif tomonidan O'zbekiston Respublikasining rasmiy statistik ma'lumotlari, davlat dasturlari va xalqaro tashkilotlar prognozlari asosida tuzilgan.

Osiyo Taraqqiyot Banki ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yilda YalM o'sishi 7,7 foizni tashkil etib, kutilganidan yuqori bo'ldi. Xizmat ko'rsatish sohasi 14,7 foizga o'sgan bo'lib, savdo, logistika, raqamli xizmatlar va turizm sohalarining rivojlanishi muhim rol o'ynadi[3,5]. Sanoat ishlab chiqarishi 6,8 foizga, qurilish sohasi esa 14,2 foizga o'sdi, bu uy-joy va infratuzilmaga investitsiyalarning kuchayishini aks ettiradi[9,14].

2026-yil birinchi choragida iqtisodiy o'sish yanada tezlashib, yillik hisobda 8,7 foizga yetdi. Xalqaro Valyuta Jamg'armasi ma'lumotlariga ko'ra, 2026-yilda YalM o'sishi 6,8 foiz atrofida bo'lishi prognoz qilinmoqda[8].

2-jadvalda iqtisodiyot tarmoqlari bo'yicha o'sish ko'rsatkichlari va ularga ta'sir etgan omillar tahlil qilingan.

2-jadval

Iqtisodiyot tarmoqlari bo'yicha o'sish va o'zgarishlar (2025–2026-yillar)

Iqtisodiyot tarmog'i	O'sish sur'ati, 2025-yil, %	Asosiy o'sish omillari	2026-yil istiqbollari
Xizmatlar	14,7	Savdo, logistika, raqamli xizmatlar va turizmning rivojlanishi	Raqamli xizmatlar va sun'iy intellekt (AI) loyihalarini kengaytirish
Qurilish	14,2	Uy-joy qurilishi va infratuzilmaga investitsiyalarning ortishi	Yirik infratuzilma loyihalarini davom ettirish
Sanoat	6,8	Investitsiyalar, yangi ishlab chiqarish quvvatlarining ishga tushirilishi va ishlab chiqarish hajmining kengayishi	"Industry 4.0" texnologiyalarini joriy etish va ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish
Qishloq xo'jaligi	4,4	Ekinchilik va chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqarishining o'sishi	Suv tejovchi texnologiyalarni keng joriy etish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish

Manba: O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

2-jadval ma'lumotlari 2025-yilda O'zbekiston iqtisodiy o'sishining asosiy drayverlari xizmatlar va qurilish tarmoqlari bo'lganini ko'rsatadi. Xizmatlar

sohasida 14,7 foizlik, qurilishda esa 14,2 foizlik o'sish qayd etilgan. Sanoatning 6,8 foizlik o'sishi investitsiyalar va ishlab chiqarish quvvatlarining kengayishi bilan bog'liq bo'lsa, qishloq xo'jaligida 4,4 foizlik o'sish kuzatilgan.

2026-yilda esa iqtisodiy o'sishning sifat jihatidan yangi bosqichga o'tishida raqamlashtirish, sun'iy intellekt, "Industry 4.0", infratuzilmani modernizatsiya qilish hamda suv tejovchi texnologiyalar muhim omillardan bo'lishi kutilmoqda. 2025-yilda sanoat, xizmatlar va qishloq xo'jaligi sohalarida 9 868 ta loyiha ishga tushirilgani va ular doirasida 288,6 mingta yangi ish o'rnini yaratilgani ham iqtisodiyot tarmoqlarida investitsion faollik yuqori ekanini ko'rsatadi.

2025-yilda xizmat ko'rsatish sohasi iqtisodiy o'sishning asosiy drayveri bo'lib qoldi. Turizm sohasida 2025-yilda xorijiy sayyohlar oqimi 12 million nafarga yetdi - bu 2016-yilga nisbatan 6 baravar ko'pdir[15]. Sanoat sohasida avtomobilsozlik muhim o'rin tutadi: mamlakatda yiliga 650 ming dona avtomobil ishlab chiqarish quvvatiga ega 4 ta yirik korxona mavjud. 2026-yilda 300 dan ziyod mahalliy korxona bilan kooperatsiya asosida 763 ta detallarni mahalliy ishlab chiqarish rejalashtirilgan bo'lib, bu import o'rnini bosish va qo'shilgan qiymatni mamlakat ichida qoldirishga xizmat qiladi[11].

O'zbekiston so'nggi yillarda 150 milliard dollardan ortiq xorijiy investitsiyalarni jalb qildi[15]. 2017-2025-yillarda jalb qilingan xorijiy mablag'ning qariyb to'rt dan uch qismi keyingi besh yil hissasiga to'g'ri keladi[1]. 2025-yilda xorijiy investitsiyalar hajmi 43,1 milliard dollarni, eksport esa 33,4 milliard dollarni tashkil etdi. Oltin-valyuta zahiralar 60 milliard dollarga yetdi[6].

Muhim institutsional o'zgarishlar qatoriga quyidagilar kiradi:

Kapital bozorining faollashishi. Fond bozori orqali resurs jalb qilish mexanizmi shakllanmoqda. 2026-yilda Milliy investitsiya fondi London fond birjasida ilk yirik IPO ni o'tkazdi va 690 million dollardan ortiq mablag' jalb qildi.

Toshkent xalqaro moliya markazini tashkil etish. Ushbu loyiha Dubay, Singapur va Ostona kabi moliyaviy xablar bilan raqobatlasha oladigan yangi institutsional muhitni shakllantirishga qaratilgan.

Korxonalarning xususiylashtirilishi. Davlat ulushidagi korxonalarni qisqartirish, davlat aktivlarini sotish va korporativ boshqaruvni takomillashtirish jarayonlari davom etmoqda. 2026-yilda Milliy investitsiya fondi tarkibidagi 13 ta strategik korxona aktivlarining 30 foizini xalqaro kapital bozoriga joylashtirish rejalashtirilgan[15].

Tadbirkorlik subyektlari sonining o'sishi. Chet el kapitali ishtirokidagi korxonalar soni 2020-yildagi 9 000 tadan 2026-yil o'rtalariga kelib qariyb 20 000 taga yetdi. 2026-yil o'rtalarida O'zbekistonda 1,24 milliondan ortiq korxona faoliyat yuritgan[12].

Jahon bankining Iqtisodiy erkinlik indeksidagi o'rnini. O'zbekiston 2018-2026-yillar davomida 66 pog'onaga yuqorilab, "o'rtacha erkin" toifasiga kirdi.

Islahotlarning muhim natijalaridan biri - ijtimoiy sohadagi yutuqlardir. Jahon banki ma'lumotlariga ko'ra, kambag'allik darajasi 2021-yildagi 17 foizdan 2025-yilga kelib 5,8 foizgacha kamaydi. 2026-yilda bu ko'rsatkichni 4,5 foizgacha tushirish maqsad qilingan[6,13].

Ishsizlik darajasi 4,9 foizgacha qisqardi. “Elektron hukumat” tizimining rivojlanishi va davlat xizmatlarini raqamlashtirish davlat va fuqarolar oʻrtasidagi munosabatlarni yangi bosqichga olib chiqdi. Oliy taʼlim qamrovining kengayishi, tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarining yaxshilanishi va manzilli ijtimoiy yordam tizimining joriy etilishi muhim ijtimoiy yutuqlardir[2].

Xitoylik ekspert Ding Xiaoxing taʼkidlaganidek, Oʻzbekistonning ijtimoiy himoya tizimi va iqtisodiy rivojlanishidagi yutuqlari Markaziy Osiyo davlatlari uchun namunaga aylandi[10].

XULOSA

Oʻzbekiston iqtisodiy taraqqiyotining yangi bosqichidagi rivojlanish modeli soʻnggi oʻn yillikdagi keng koʻlamli islohotlarning mantiqiy davomi va sifat jihatidan yangi bosqichidir. Tadqiqot quyidagi asosiy xulosalarga olib keldi:

1) Mamlakat iqtisodiyoti davlat nazoratidagi yopiq modeldan bozor mexanizmlari, xususiy sektor va xorijiy investitsiyalarga asoslangan ochiq, raqobatbardosh modelga oʻtdi. Bu oʻzgarish iqtisodiy oʻsish surʼatlarining jadallashishi, investitsiya oqimining koʻpayishi va eksport geografiyasining kengayishida oʻz aksini topdi.

2) 2026-yilda eʼlon qilingan yangi rivojlanish modeli iqtisodiyotni texnologik va innovatsion oʻsish yoʻliga oʻtkazish, investitsiya siyosatini sifat jihatidan yangilash, mahalliy jamoalarni rivojlanishning faol subyektiga aylantirish hamda inson kapitalini ustuvor yoʻnalish sifatida belgilashni nazarda tutadi.

3) Xalqaro moliya institutlari prognozlariga koʻra, Oʻzbekiston 2026-2027 yillarda 6,7-6,8 foizlik barqaror oʻsishni saqlab qoladi. Ichki talab, investitsiyalar va tarkibiy islohotlar oʻsishning asosiy tayanchi boʻlib xizmat qilmoqda. Inflyatsiyaning pasayishi va byudjet taqchilligining qisqarishi makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlamoqda.

4) Modelning muhim tarkibiy qismi - ijtimoiy siyosatning ustuvorligi. Kambagʻallik va ishsizlik darajasining sezilarli qisqarishi, aholi real daromadlarining oʻsishi, taʼlim va sogʻliqni saqlash tizimlarining modernizatsiyasi iqtisodiy islohotlarning ijtimoiy natijadorligini koʻrsatadi.

5) Hududiy rivojlanish tafovutlari, davlat korxonalarini isloh qilish va xususiylashtirish jarayonlarining toʻliq emasligi, global geosiyosiy beqarorlik va tashqi savdo sharoitlarining oʻzgaruvchanligi, shuningdek, soliq tizimining samaradorligini oshirish va byudjet intizomini mustahkamlash zarurati asosiy muammolar sifatida qayd etilgan.

Takliflar:

1. Davlat korxonalarini isloh qilishni jadallashtirish - xususiylashtirish, korporativ boshqaruvni takomillashtirish va davlat ulushini qisqartirish orqali iqtisodiyotda raqobat muhitini kuchaytirish.

2. Investitsiya siyosatini sifat jihatidan takomillashtirish - nafaqat investitsiyalar hajmini, balki ularning texnologik mazmuni, eksport salohiyati va ish oʻrinlari yaratishdagi samaradorligini baholash tizimini joriy etish.

3. Raqamli va innovatsion infratuzilmani rivojlantirish - "To'rtinchi sanoat inqilobi" tamoyillarini iqtisodiyotning barcha tarmoqlariga joriy etish, sun'iy intellekt va "yashil" texnologiyalarni qo'llashni kengaytirish.

4. Inson kapitaliga investitsiyalarni ko'paytirish - ta'lim tizimini mehnat bozori talablariga moslashtirish, kasb-hunar ta'limini modernizatsiya qilish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish.

5. Hududiy rivojlanishdagi tafovutlarni qisqartirish - "Mahallada sanoat va xizmatlar" tamoyilini kengaytirish, hududlarning iqtisodiy salohiyatini maksimal darajada safarbar etish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston iqtisodiyoti yangi bosqichga qadam qo'ymoqda. (2026). O'zbekiston Milliy axborot agentligi (O'ZA).

2. Yangi O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning natijalari. (2026). CyberLeninka.

3. Asian Development Bank. (2026). ADB: Uzbekistan's Economic Growth to Remain Strong in 2026-2027, Supported by Reforms and Investment. Asian Development Bank.

4. Li, Z. (2026). Comprehensive reforms lay strong foundation for Uzbekistan's next stage of development. Belt and Road Outlook.

5. Asian Development Bank. (2026). O'zbekiston iqtisodiy o'sishi 2026-2027-yillarda islohotlar va investitsiyalar bilan barqaror bo'lib qoladi - OTB. Asian Development Bank.

6. Sharipov, J. (2026). New Model Development of Uzbekistan's Economy. Dunyo IA.

7. Xamidov, D. (2024). Yangi O'zbekiston iqtisodiyoti menejmenti. Taameer Publications.

8. International Monetary Fund. (2026). IMF Executive Board Concludes 2026 Article IV Consultation with the Republic of Uzbekistan. International Monetary Fund.

9. OTB 2026-yilda O'zbekiston iqtisodiyoti 6,7 foiz, 2027-yilda esa 6,8 foiz darajasida o'sishini prognoz qilmoqda. (2026). Gazeta.uz.

10. Attitude from China: Reforms in Uzbekistan yielding tangible results. (2026). Dunyo IA.

11. Una década de crecimiento, de las grandes cifras al cambio cotidiano. (2026). Euronews.

12. First Secretary of the Embassy of Uzbekistan in Saudi Arabia writes: Uzbekistan... A New Development Model. (2026). UNA-OIC.

13. O'zbekiston iqtisodiyoti barqaror o'smoqda. (2026). O'zbekiston Milliy axborot agentligi (O'ZA).

14. President Mirziyoyev sets \$240bn economy goal, outlines green growth vision at ADB meeting in Samarkand. (2026). Kun.uz.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjournal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669225 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy